

УДК 351.74(477):342.7

**ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ**

А. Танько

**DEMOCRATIZATION OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE'S
ACTIVITIES IN THE FIELD OF ENSURING HUMAN RIGHTS
AND FREEDOMS**

A. Tanko

У статті в контексті аналізу сучасного міжнародного та вітчизняного нормативного законодавства досліджено проблему демократизації діяльності Національної поліції України, висвітлено її роль у системі втілення прогресивних гуманістичних підходів у сфері забезпечення прав і свобод людини. Підкреслено, що при виконанні своїх обов'язків службовці органів правопорядку повинні поважати й захищати людську гідність, підтримувати та захищати права людини і громадянина. Висвітлено зміст різних форм діяльності поліції щодо забезпечення прав і свобод людини й громадян, що містить у собі сукупність однорідних, конкретних дій поліцейських, пов'язаних зі створенням найбільш оптимальних умов для використання людиною та громадянином своїх прав і свобод, їхньої охорони та захисту. Наголошено, що у вітчизняній правозахисній діяльності вимагає розповсюдження позитивний досвід співробітництва поліції з населенням щодо захисту прав і свобод людини, який є основоположним для багатьох країн Європи й ґрунтується на організації сервісної моделі діяльності територіальних підрозділів поліції, підвищенні рівня соціальної відповідальності кожної особистості в справі забезпечення прав і свобод людини, підтримки позитивного іміджу поліції тощо. Акцентовано, що сьогодні робота поліції здійснюється відповідно до концепції «Community policing», яка передбачає використання міжнародного досвіду проведення у взаємодії з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування спільних тренінгових сесій в обласних і районних центрах, запровадження проведення різноманітних навчально-тренінгових заходів із поліцейськими та іншими категоріями персоналу органів системи Міністерства внутрішніх справ. Основною передумовою партнерства між поліцією і суспільством є нагальна необхідність підвищення рівня залученості суспільства до справи забезпечення безпеки та громадського порядку, а також вирішення проблеми злочинності в місцях проживання громадян.

Ключові слова: демократизація, державні органи, Національна поліція, діяльність, людина, права та свободи, громадська безпека, співробітництво, міжнародний досвід, інтеграція, забезпечення громадської безпеки, навчально-тренінгові заходи.

In the context of the analysis of modern international and national regulatory legislation, the problem of democratization of the National Police of Ukraine is investigated in the article, its role in the system of implementing progressive humanistic approaches in the field of ensuring human rights and freedoms is highlighted. It is emphasized that in the performance of their duties, law enforcement officials must respect and protect human dignity, support and protect human and citizen rights. The content of various forms of police activity in ensuring the rights and freedoms of people and citizens is highlighted, which includes a set of uniform, concrete actions of the police, related to the creation of the most optimal conditions for people and citizens to use their rights and freedoms, their protection and protection. It is emphasized that the positive experience of police cooperation with the population regarding the protection of human rights and freedoms, which is fundamental for many European countries and is based on the organization of a service model of the activity of territorial police units, increasing the level of social responsibility of each individual in the matter of ensuring rights, requires dissemination in national human rights activities and human freedoms, maintaining a positive image of the police, etc. It is emphasized that today the work of the police is carried out in accordance with the concept of "Community policing", – which involves the use of international experience in conducting joint training sessions in regional and district centers in cooperation with local state administrations and local self-government bodies, the introduction of various educational and training events with police and other categories of personnel of the system bodies of the Ministry of Internal Affairs. The main prerequisite for partnership between the police and society is the urgent need to increase the level of involvement of society in the matter of ensuring security and public order, as well as solving the problem of crime in the places where citizens live.

Key words: democratization, state bodies, National Police, activity, human, rights and freedoms, public security, cooperation, international experience, integration, ensuring public security, educational and training measures.

Загальна постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема захисту прав і свобод людини сьогодні в Україні є особливо значущою, оскільки її вирішення гарантує безпеку громадянам та сприяє розгортанню демократичних процесів в українському суспільстві, демократичному розвитку держави. У зв'язку з цим, не викликає сумніву, що головним орієнтиром, стрижневою метою і складником діяльності Національної поліції є саме захист прав і свобод людини, честі і гідності її як громадянина України.

У міжнародних і вітчизняних правових документах стандарти поліцейської діяльності визначаються як такі її зразки поведінки, що є сукупністю професійних дій, створюють найбільш оптимальні умови, забезпечують демократичний сенс життя людей в українському суспільстві, їх охорону та захист.

З огляду на це дослідження проблеми демократизації діяльності працівників Національної поліції України у сфері забезпечення прав і свобод людини є актуальним.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання досліджуваної проблеми. Визначенню ролі Національної поліції України в системі втілення прогресивних демократичних підходів у сфері забезпечення прав і свобод людини присвятили свої наукові доробки такі українські науковці, як: М. Гурковський і С. Єсімов (2016), П. Рабінович і М. Хавронюк (2004), О. Хольвінська (2016) та ін.

Мета статті полягає у висвітленні ролі Національної поліції щодо забезпечення прав і свобод людини в українському суспільстві на засадах демократизації діяльності її співробітників.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення прав і свобод людини в Україні стає сьогодні основним пріоритетом державної політики, найвагомішою соціальною цінністю на рівні внутрішньої державної політики та функціонування України як однієї з європейських держав-партнерок міжнародних відносин. Євроінтеграційний рух України, поступ держави у розбудові правових відносин із населенням зумовлює першочерговість розв'язання питань нормативного та правового забезпечення ефективного, спрямованого на задоволення потреб населення, прозорого і демократичного функціонування правових структур, що мають забезпечувати захист прав і свобод людини та громадянина, поєднання їх у єдину правозахисну систему суб'єктів реалізації державної політики.

Так, правоохоронну функцію держави Д. Швець визначає як комплексний напрям діяльності Національної поліції України, що містить у собі ефективні й справедливі заходи, які сприяють безконфліктній реалізації прав і свобод, підтримці честі і гідності людини, громадянина, забезпечують соціальну злагоду, унеможливають індивідуальні, колективні і масові порушення законності і правопорядку (Швець, 2017, с. 13–14).

Розкриваючи роль і призначення органів Національної поліції України як суб'єктів реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини, необхідно підкреслити, що ще з часів тоталітарного минулого України традиційно діяльність будь-яких правозахисних структур, особливо служби міліції, асоціювалася із силовим каральним впливом на людину. Довгий час в Україні права людини і громадянина були лише нормативно задекларовані, на практиці ж часто порушувались через тотальну неповагу працівників силових органів до певних категорій осіб у суспільстві та людини загалом. З огляду на це, взаємовідносини між інститутом міліції і громадянами ґрунтувалися на контролі за дотриманням останніми встановлених державою правил без орієнтування на забезпечення демократичних базових прав і свобод людини, окреслених у міжнародній правовій базі.

Наголосимо, що у зв'язку із загостренням на зламі ХХ–ХХІ ст. суспільних викликів, пов'язаних з активною побудовою ринкової економіки, стрімким розвитком інформаційного суспільства, у країнах Європи значно актуалізувалося питання забезпечення прав і свобод людини в сучасному суспільстві. У цей час міжнародна громада зосередила свою увагу на посиленні правозахисної спрямованості діяльності різних інституцій суспільства, було створено чималу кількість державних та громадських правозахисних рухів, осередків, організацій щодо захисту прав і свобод людини загалом та окремих категорій громадян.

З огляду на вищезазначене, нам уважаються важливими й ідеї американського вченого Д. Бейлі (Bauley, 1999), який, проаналізувавши широке коло нормативних правових документів, визначив суспільні вимоги до діяльності поліції. Орієнтуючись на ці вимоги, можна стверджувати, що

співробітники Національної поліції мають захищати права і свободи людини, першочергово ті, які уможливають вільну громадську діяльність у демократичному суспільстві (Bauley, 1999).

Така ж думка простежується в Керівництві з демократичних основ поліцейської діяльності, укладених К. Карті (Carty, 2008), Старшим поліцейським радником Генерального секретаря Організації з безпеки й співробітництва в Європі. Він наголошує, що найбільш значуща структура державної влади – це поліція, яка має сприяти суспільній безпеці, здійснювати свою діяльність згідно вимог національного і міжнародного права: поважати права свободи і людини, виявляти повагу до громадян (Carty, 2008, с. 7).

Визначаючи місце та значення органів поліції в системі суб'єктів реалізації державної політики в галузі правового забезпечення, слідом за О. Безпаловою, В. Сокуреном та іншими, вважаємо за необхідне зазначити, що більшість поліцейських систем країн Європи пройшли тривалий шлях реформаторських пошуків оптимальної моделі правового регулювання та безпосередньої взаємодії органів поліції із населенням, ґрунтованої на демократичних засадах, таких як: деполітизація і демілітаризація, верховенство права, демократизація та децентралізація, зв'язки й співробітництво з громадськими організаціями тощо (Сокурено, 2017, с. 25).

Суттєво, що основні орієнтири реформування поліцейських органів насамперед відзначалися спрямуванням їх діяльності на забезпечення прав і свобод людини. При цьому права і свободи людини сприймалися як природні, притаманні людині як живій істоті атрибути, що існують незалежно від держави й потребують нормативного закріплення лише у зв'язку з гарантіями їх дотримання, які бере на себе держава та її інституції в межах реалізації основних положень, де вони трансформуються у права і свободи громадянина, що безпосередньо гарантуються на державному рівні.

Спільною в реформуванні поліцейських систем європейських держав стала пріоритетність прав і свобод людини як універсальний орієнтир в адміністративно-правовому регулюванні служби поліції, перетворення прав громадянина на конкретний інструмент взаємодії держави і людини, що детермінує зміст поліцейської діяльності, віддзеркалюючи потреби населення в отриманні тих чи інших послуг з правового захисту, актуальних на теренах тієї чи іншої держави.

Міжнародні правові стандарти щодо прав і свобод людини активно почали інтегруватися в законодавство України після проголошення її незалежності. Головні їх ідеї знайшли втілення в Конституції України (1996), зокрема забезпечення прав і свобод громадян. Як зазначають Ю. Бисага, М. Данканич, Д. Белов і М. Палінчак, цей нормативний документ вперше містив у собі систему прав і свобод, що передбачала громадянські, політичні, економічні, соціальні й культурні права і свободи людини і громадянина (Бисага, Палінчук, Белов, Данканич, 2003, с. 23).

На сучасному етапі розбудови Української держави у зв'язку з інтеграцією України до Європейського простору відбулася кардинальна зміна стратегічної спрямованості всіх правозахисних інституцій.

Суттєві соціально-правові трансформації зовнішнього й внутрішнього суспільного простору України, орієнтування на демократичний розвиток та імплементацію європейських гуманістичних цінностей зумовили виникнення нових вимог держави до функціонування силових органів, оскільки саме за здатністю цих органів забезпечувати законний правопорядок міжнародною спільнотою оцінюється ефективність роботи держави щодо захисту прав і свобод людини.

О. Хольвінська (2016) підкреслює, що з набуттям незалежності та закріпленням європейського шляху розвитку, в Україні гостро постала проблема оновлення діяльності правоохоронних органів, їх якісного перетворення на сучасний державно-громадський інститут захисту прав і свобод людини – Національну поліцію, діяльність якої спрямована на втілення ідеї піклування держави про людину, забезпечення захисту прав і свобод громадян на засадах демократизації, законності і порядку із дотриманням принципу верховенства права.

В Україні процес реформування діяльності органів внутрішніх справ як важливого суб'єкту захисту провідної конституційної гуманістичної цінності – прав і свобод людини – розпочався 1996 р. із затвердження Кабінетом Міністрів України Постанови «Про Концепцію розвитку системи Міністерства внутрішніх справ», де декларувалася необхідність політичного, економічного та соціального оновлення суспільства в процесі руху України до демократичного правового правління, проголошувалася потреба в приведенні правових, організаційних, структурних основ роботи органів виконавчої влади, зокрема, органів внутрішніх справ, у відповідність до сучасних вимог євроінтеграційного розвитку країни. При цьому важливо наголосити, що органи внутрішніх справ розглядалися у цьому аспекті як інституції виконавчої влади, які уповноважені вирішувати покладені на них завдання, виходячи з пріоритетності прав і свобод людини.

Вважаємо за необхідне підкреслити, що докорінне оновлення правоохоронної системи України висвітлила наявність у роботі його органів низки проблем, спричинених, зокрема, необґрунтованою мілітаризацією і політизацією правозахисної сфери, закріпленням переважно директивного стилю адміністративно-правового регулювання правозахисної діяльності, збереженням традиційно дієвих силових практик підтримання суспільної безпеки та охорони громадського порядку, декларативним підходом співробітників силових органів до встановлення взаємодії з громадянами, переважанням дискримінаційних практик ставлення працівників силових органів до окремих категорій громадян (колишні в'язні, люди з інвалідністю, представники національних меншин тощо).

У зв'язку з цим одночасно виникла необхідність переорієнтування діяльності співробітників Національної поліції України, їхньої готовності до

забезпечення соціально-правових гарантій захисту прав і свобод людини, до демократизації та гуманізації взаємодії з громадянами.

Для деталізації нової концепції діяльності правоохоронної системи 2014 р. державою було створено Експертну раду з питань дотримання прав людини, що мала за мету здійснення реформ у системі Міністерства внутрішніх справ України, поетапне перетворення цієї державної структури в правоохоронне відомство європейського зразка, ефективність якого насамперед повинна оцінюватись за критерієм забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

У Стратегії державної кадрової політики на 2012–2020 роки (Про Стратегію державної кадрової політики на 2012–2020 роки, 2012) роль Міністерства внутрішніх справ України й органів Національної поліції була визначена в контексті створення в суспільстві безпечного середовища для кожної людини, що забезпечується діяльністю правоохоронних органів, зосередженою на задоволенні правозахисних потреб населення, їх здатністю до мобільного і грамотного реагування на ситуації, які загрожують особистій чи публічній безпеці громадян. Разом із цим зазначалось, що Національна поліція України має усувати небезпечні для життя людей чинники, а також залучати громадськість до підтримання правопорядку в соціумі як основи суспільної безпеки.

Характеризуючи провідну роль Національної поліції в питаннях правового захисту населення, наголосимо, що, за влучною характеристикою вітчизняних вчених М. Гурковського та С. Єсімова (2016), робота поліції із захисту прав і свобод людини пронизує цілісний комплекс покладених на неї завдань, обумовлюючи і конкретизуючи їх, а всі завдання загалом виступають як похідні від головного завдання – захисту прав і свобод людини та суспільства (Гурковський, Єсімов, 2016, с. 171–186).

За узагальнювальним твердженням П. Рабіновича й М. Хавронюка (2004), силові структури в цілому і Національна поліція зокрема, покликані забезпечувати втілення зусиль влади щодо розбудови правового суспільства, що здійснюється у трьох основних напрямках державної діяльності: створення в суспільстві умов для забезпечення загальносоціальних гарантій; застосування заходів підтримання суспільної безпеки; захист прав і свобод людини (Рабінович, Хавронюк, 2004).

Безпосереднє закріплення правових основ діяльності Національної поліції України як важливого інституту держави у сфері захисту прав і свобод людини відбулося із затвердженням Закону України «Про Національну поліцію» (2015). Цим законом роботу Національної поліції було скеровано на зміцнення законності, правової культури співробітників поліції загалом завдяки удосконаленню підходів до організації правозахисної діяльності її окремих структур та безпосередньо працівників.

Важливим завданням діяльності Національної поліції було визначено зміцнення держави та її правозахисної структури через дотримання службової дисципліни її співробітників, посилення контролю і відповідальності за неналежне виконання службових обов'язків, зокрема, за бездіяльність у вирішенні питань демократизації правового захисту населення. Підвищення

вимог до відповідальності фахівців стосовно дотримання професійно-етичних норм поведінки в період виконання професійних обов'язків, а також необхідність підвищення авторитету Національної поліції України та забезпечення зростання рівня довіри громадян до діяльності цієї державної інституції, закарбовані у ст. 37 Закону України «Про запобігання корупції» (2014), Наказі Міністерства внутрішніх справ України № 1179 від 09.11.2016 «Про затвердження правил етичної поведінки поліцейських». Останній документ містить узагальнене зібрання професійно-етичних вимог щодо поведінки поліцейських у контексті високої місії державного органу, представниками якого вони є, що полягає у служінні суспільству, забезпеченні прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримці публічної безпеки і порядку на засадах етики та загальнолюдських цінностей.

Отже, розробка нормативної основи організації діяльності служби Національної поліції як сервісної служби для населення стала важливою інновацією сьогодення, оскільки віддзеркалює кардинально новий підхід до правозахисної діяльності, зорієнтованої на потреби населення. У цьому контексті І. Зозуля (2005) підкреслює, що сама категорія «поліцейська послуга», яка закарбована у Законі «Про Національну поліцію», стала новацією для вітчизняного законодавства та практики, а з'ясування змісту та сутності поліцейських послуг стало предметом сучасних наукових досліджень і дискусій (Зозуля, 2005, с. 63–70).

Як зауважує колектив авторів на чолі з В. Глуховецею (2017), вдосконалена система поліцейських послуг складає організаційну основу та інструмент роботи співробітників Національної поліції, що покращує правову взаємодію між людиною та державою, захищає права і свободи людини, забезпечує функціонування правової держави, сприяє популяризації різних форм діяльності співробітників Національної поліції серед населення (Глуховець, 2017, с. 8).

Позитивним є й те, що сьогодні робота Національної поліції України здійснюється відповідно до концепції «Community policing», тобто ґрунтується на залученні громадськості до підтримання суспільної безпеки, створенні і забезпеченні довірчих стосунків між співробітниками поліції і населенням, оскільки, за характеристикою Н. Любової, основними завданнями нової поліції стає співпраця та комунікація, підтримання позитивного іміджу правоохоронних органів у суспільстві (Любова, 2015, с. 162–165).

Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 693-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року» (2019), запровадження принципу «Community policing» у діяльності підрозділів поліції стало одним з провідних завдань діяльності Національної поліції України, що забезпечує особливе публічно-правове місце цієї державної інституції в системі органів влади.

Діяльність Національної поліції із реалізації принципу «Community policing» передбачає насамперед: ґрунтовний аналіз міжнародного досвіду для

визначення найбільш прийнятної для України моделі надання поліцейських послуг; проведення у взаємодії з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування спільних тренінгових сесій із запровадження зазначеного принципу в обласних і районних центрах; запровадження практики проведення навчально-тренінгових заходів з поліцейськими та іншими категоріями персоналу органів системи Міністерства внутрішніх справ.

Отже, згідно з сучасною концепцією поліцейської діяльності, громадськість і окремі громадяни є важливими суб'єктами підтримання громадського порядку. Співпраця і комунікація, зорієнтовані на вивчення та задоволення потреб населення, стають основою роботи поліції у межах реалізації принципу «community policing», що вимагає створення взаємовідповідальних зв'язків між працівниками поліції і громадянами. Правовими засадами діяльності поліції визначається необхідність активного залучення представників громади до взаємодії із поліцейськими, що актуалізує вироблення й упровадження різноманітної співпраці населення з представниками закону задля створення безпечного суспільного середовища в адміністративно-правовому регулюванні роботи поліції.

Великого значення у перетворенні системи правового захисту населення України, як зазначає С. Гусаров (2008), набуває законодавче унормування форм громадського контролю за діяльністю служби поліції, яка має бути відкритою і прозорою, забезпечувати реалізацію прав і свобод людини, визнавати інтереси і потреби особистості у суспільстві, мати зворотній зв'язок з населенням, зокрема у соціальних мережах (Гусаров, 2008, с. 8).

Висновки й перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Підсумовуючи результати проведеного аналізу місця та ролі Національної поліції України як суб'єкту забезпечення прав і свобод людини, зазначимо, що на сучасному етапі розбудови Української держави відбувається суттєва зміна стратегічної спрямованості всіх правозахисних інституцій, трансформація місця та ролі державних інституцій у загальній системі правового захисту в державі, що пов'язана з її демократизацією.

Згідно з нормативними документами, які регламентують правозахисну діяльність держави, функціонування всіх структурних підрозділів та всіх співробітників органів системи Міністерства внутрішніх справ України, насамперед Національної поліції України, має забезпечувати безпечне середовище життєдіяльності людей, орієнтуючись на потреби населення, спрямовуючи зусилля на превенцію впливу небезпечних чинників середовища.

Національна поліція України є одним із нещодавно створених у системі Міністерства внутрішніх справ суб'єктів реалізації державної політики, провідним органом виконавчої влади держави, що здійснює свою діяльність у сфері забезпечення прав і свобод людини. Провідними ознаками розвитку концепції діяльності поліції, що визначають її місце у суспільстві як публічно-правової державної структури, ґрунтованої на європейському досвіді, є демократизація, деполітизація і демілітаризація її діяльності, децентралізація

управління, прозорість у роботі, тісний зв'язок із громадою, орієнтування на потреби населення, висока професійна підготовка персоналу, ефективність роботи якого оцінюватиметься за критерієм дотримання основоположних прав і свобод людини і громадянина.

Важливе місце та значення органів Національної поліції України у системі суб'єктів реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини полягають у тому, що вона є основною правозахисною державною інституцією, яка виступає суб'єктом безпосереднього надання населенню послуг у сфері забезпечення прав і свобод, реалізуючи покладені на неї завдання та функції щодо підтримання публічної безпеки та порядку, з огляду насамперед, з пріоритетності прав, свобод та інтересів людини.

Перспективним напрямом подальшої роботи, на нашу думку, є детальна розробка змісту, форм і методів правової просвіти населення, щодо забезпечення прав і свобод людини співробітниками Національної поліції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Бисага, Ю. М., Палінчак, М. М., Белов, Д. М. і Данканич, М. М. (2003). *Основні права людини*. Ліра. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/5101>
- Глуховець, В. А. (ред.). (2017). *Адміністративна діяльність Національної поліції*. ДДУВС. <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/383>
- Гурковський, М. П., & Єсімов, С. С. (2016). Основні форми та методи діяльності поліції у сфері забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*, (4), 171–186. <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/law/issue/view/34/31>
- Гусаров, С. М. (2008). Захист прав та свобод людини і громадянина в діяльності органів внутрішніх справ України. *Вісник Академії управління МВС*, (4), 6–15. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ucnavs_2008_4_1
- Зозуля, І. В. (2005). Технології іміджу і партнерства як складові реформування системи МВС України. *Право і Безпека*, 4(3), 63–70. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2005_4_3_20
- Любова, Н. О. (2015, Листопад 20). Діяльність поліції щодо повернення довіри населення та налагодження зв'язків з громадськістю. У *Актуальні проблеми охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки в сучасних умовах* (с. 162–165). ДДУВС.
- Про запобігання корупції, Закон України № 1700-VII (2014) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
- Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України № 693-р (2019) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-2019-p#Text>
- Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських, Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 1179 (2016) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>
- Про Концепцію розвитку системи Міністерства внутрішніх справ, Постанова Кабінету Міністрів України № 456 (1996) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/456-96-p#Text>
- Про Національну поліцію, Закон України № 580-VIII (2015) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
- Про Стратегію державної кадрової політики на 2019–2020 роки, Указ Президента України № 45/2012 (2012) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/2012#Text>
- Рабінович, П. М., & Хавронюк, М. І. (2004). *Права людини і громадянина*. Атіка.
- Сокуренько, В. В. (ред.) (2017). *Управління органами Національної поліції України*. Стильна типографія. <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/2060>
- Хольвінська, О. Я. (2016). Місце і роль поліції у механізмі забезпечення права людини і громадянина в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки*, (845), 439–442. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_845_70
- Швець, Д. В. (2017, Жовтень 27). Захист прав і свобод людини та громадянина – пріоритет діяльності Національної поліції України. У *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* (с. 13–15). ХНУВС. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c526781b-3175-4fc7-b7a9-612901be58b6/content>
- Bayley, D. H. (1998). The Contemporary Practices of Policing: A Comparative View. In: Burack, J., Lewis, W., & Marks, E. (Eds.). *Civilian Police and Multinational Peacekeeping – A Workshop Series: A Role for Democratic Policing*. (p. 3-8). US Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice <https://www.ojp.gov/pdffiles/172842.pdf>
- Carty, K. (2008). *Guidebook on democratic policing* (2nd ed.). OSCE. <https://www.osce.org/files/f/documents/5/3/23804.pdf> (Original published in 2007)

REFERENCES

- Bysaha, Yu. M., Palinchak, M. M., Bielov, D. M., & Dankanych, M. M. (2003). *Basic human rights*. Lira. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/5101> [in Ukrainian]
- Hlukhoveria, V. A. (Ed.) (2017). *Administrative activity of the National Police*. DSUIA. <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/383> [in Ukrainian]
- Hurkovskiyi, M. P., & Yesimov, S. S. (2016). The basic forms and methods of police activity to ensure the constitutional rights and freedoms of man and citizen in Ukraine. *Scientific Journal of Lviv State University of Internal Affairs. Law*, (4), 171-186. <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/law/issue/view/34/31> [in Ukrainian]
- Husarov, S. M. (2008). Human and citizen rights and freedoms defence in activities of the organs of internal affairs of Ukraine. *Bulletin of the Academy of Management of the Ministry of Internal Affairs*, (4), 6-15. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ucnavs_2008_4_1 [in Ukrainian]
- Zozulia, I. V. (2005). Technology image and partnership as compound reforming the system of the Ukraine Ministry of Internal Affairs. *Law and Safety*, 4(3), 63–70. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2005_4_3_20 [in Ukrainian]
- Liubova, N. O. (2015, November, 20). Activities of the police to restore public trust and establish relations with the public. In: *Actual problems of maintaining public order and ensuring public safety in modern conditions* (p. 162–165). DSUIA. [in Ukrainian]
- On Prevention of Corruption, Law of Ukraine No. 1700-VII (2014) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian]
- On the approval of the plan of measures for the implementation of the Strategy for the development of the system bodies of the Ministry of Internal Affairs for the period until 2020, Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 693-p (2019) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-2019-p#Text> [in Ukrainian]
- On approval of the Rules of ethical conduct of police officers, Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No. 1179 (2016) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text> [in Ukrainian]
- On the Concept of System Development of the Ministry of Internal Affairs, Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 456 (1996) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/456-96-п#Text> [in Ukrainian]
- On the National Police, Law of Ukraine No. 580-VIII (2015) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian]
- On the State Personnel Policy Strategy for 2019–2020, Decree of the President of Ukraine No. 45/2012 (2012) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/2012#Text> [in Ukrainian]
- Rabinovych, P. M., & Khavroniuk, M. I. (2004). *Human and citizen rights*. Atika. [in Ukrainian]
- Sokyrenko, V. V. (Ed.) (2017). *Management of the bodies of the National Police of Ukraine*. Stylna typohrafiia. <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/2060> [in Ukrainian]
- Kholvinska, O. Ya. (2016). Place and role of police in support mechanism and civil rights in Ukraine. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences*, (845), 439-442. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_845_70 [in Ukrainian]
- Shvets, D. V. (2017, October 27). Protection of human and citizen rights and freedoms is a priority of the National Police of Ukraine. In *Law-enforcement function of the state: theoretical-methodological and historical-legal problems* (p. 13-15). KhNUA. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c526781b-3175-4fc7-b7a9-612901be58b6/content> [in Ukrainian]
- Bayley, D. H. (1998). The Contemporary Practices of Policing: A Comparative View. In: Burack, J., Lewis, W., & Marks, E. (Eds.). *Civilian Police and Multinational Peacekeeping – A Workshop Series: A Role for Democratic Policing*. (p. 3-8). US Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice <https://www.ojp.gov/pdffiles/172842.pdf>

**Танько А. Демократизація діяльності Національної поліції України
у сфері забезпечення прав і свобод людини**

Carty, K. (2008). *Guidebook on democratic policing* (2nd ed.). OSCE.
<https://www.osce.org/files/f/documents/5/3/23804.pdf> (Original published in 2007)

Танько Андрій Валерійович

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики
викладання суспільно-правових дисциплін,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Tanko Andrii Valeriiovych

Candidate of Law, Associate Professor at the
Department of Theory and Methods
of Teaching Social and Legal Disciplines
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical
University
Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8425-2202>
e-mail: tanko0300@gmail.com